

Z komínů nestoupá dým

Hospodářská krize v Československu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

Podívejte se na video a odpovězte na otázky.

Z komínů nestoupá dým

1. O jaké události „zprávy“ informují? Víte o ní nějaké další podrobnosti?

2. V kterém roce a v které zemi začala Velká hospodářská krize?

3. Proč se 24. říjen 1929, den, kdy padla newyorská burza, někdy označuje černý čtvrtek a někdy černý pátek? Čím může být způsoben tento posun?

PRO SPUŠTĚNÍ VIDEO
KLIKNI NA OBRÁZEK!

Z komínů nestoupá dým

Rozdělte se do skupin A a B dle zadání učitele.

Jste novináři a vaším úkolem je připravit vydání obrázkového týdeníku, který má čtenáře informovat o dopadech hospodářské krize v Československu.

K dispozici máte dvě fotografie s dobovým popiskem. Vaším úkolem je vymyslet titulek a krátký článek (osnova je k dispozici). Do článku můžete přidat i vymyšlený rozhovor nebo citaci člověka z fotografie, či popis toho, co se na fotografii děje.

U každé fotografie jsou uvedeny otázky, které vám mohou pomoci při tvorbě textu.

Na vypracování máte 20 min. Inspirujte se úvodním příloženým příkladem.

Své výsledky budete prezentovat před třídou.

SKUPINA A

ČLÁNEK 1

ČLÁNEK 2

SKUPINA B

ČLÁNEK 1

ČLÁNEK 2

PROHLÉDNOUT VZOR

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČ. 41 ČÍS. 151

SOBOTA 25. BŘEZNA 1933 RÁNO

80 HALÉŘŮ

Titulek: PRÁCE V ČESKOSLOVENSKU NENÍ!

Co se na fotografii děje:

Již od ranních hodin se před úřadovнами pro zaopatřování práce v Československých městech tvoří fronty.

Proč se to děje:

Od doby, kdy do Československa dorazila hospodářská krize, muselo mnoho podniků a továren propustit zaměstnance.

Změna ve společnosti:

V důsledku propouštění vzrostla nezaměstnanost.

Skupiny nezaměstnaných v Praze před úřadovнами pro zaopatřování práce.

Co si myslí osoba na fotografii?

Pan L. pracoval jako sklář, ale i on o práci přišel. „Nemyslím si, že mi tady práci opatří, ale živím rodinu a nemám jinou možnost. Budu dělat cokoliv!“

Závěrečné shrnutí:

Nezaměstnanost roste a situace nezaměstnaných je zoufalá.

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČ. 41 ČÍS. 151

SOBOTA 25. BŘEZNA 1933 RÁNO

80 HALÉŘŮ

Titulek:

Co se na fotografii děje:

Proč se to děje:

Změna ve společnosti:

Co si myslí osoba na fotografii?

Závěrečné shrnutí:

Škrabat brambory nás naučili na vojně — teď se to hodí.

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČ. 41 ČÍS. 151

SOBOTA 25. BŘEZNA 1933 RÁNO

80 HALÉŘŮ

Titulek:

Poslední pražská novinka: koňský automat. Není to automat pro koně, nýbrž pro lidi, kteří se tu mohou laciněji než v kterémkoliv jiném automatu nasytit — lahůdkami z koniny. Vlevo vidíte, jak se lahůdky připravují, nahoře exteriér nového podniku.

Co se na fotografii děje:

Proč se to děje:

Změna ve společnosti:

Co si myslí osoba na fotografii?

Závěrečné shrnutí:

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČ. 41 ČÍS. 151

SOBOTA 25. BŘEZNA 1933 RÁNO

80 HALÉŘŮ

Titulek:

Co se na fotografii děje:

Proč se to děje:

Změna ve společnosti:

Co si myslí osoba na fotografii?

Závěrečné shrnutí:

Vážné události v českých uhelných oblastech: Jeden z táborů uspořádaných stávkujícími horníky v Mostě.

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČ. 41 ČÍS. 151

SOBOTA 25. BŘEZNA 1933 RÁNO

80 HALÉŘŮ

Titulek:

Sběrací akce Červeného kříže v Praze. Na levém břehu vltavském bylo sebráno 15.000 balíků se šatstvem a několik tisíc Kč.

Na pravém břehu Vltavy sebráno 43.000 balíků: Před roztříděním na dvoře vysočan. noclehárny. — Roztříděné připraveno k desinfekci.

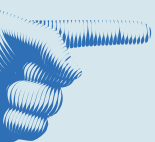
Co se na fotografii děje:

Co si myslí osoba na fotografii?

Proč se to děje:

Závěrečné shrnutí:

Změna ve společnosti:

Poslechněte si ukázkou a na základě informací z ní označte, který výrok je pravda a který lež.

UKÁZKA

1. Autor popisuje situaci na Šumavě.

PRAVDA

LEŽ

2. Oblast severních Čech ve 30. letech 20. století hospodářsky prosperovala.

PRAVDA

LEŽ

3. Většina obyvatel daných území byli Češi.

PRAVDA

LEŽ

4. V dané oblasti se nachází textilní a sklářský průmysl.

PRAVDA

LEŽ

5. Kvůli hospodářské krizi je v severních Čechách vysoká nezaměstnanost, běžné jsou exekuce a podvýživa dětí.

PRAVDA

LEŽ

6. Podle autora byla příčinou politického úspěchu Konrada Henleina bída a nezaměstnanost.

PRAVDA

LEŽ

Kraj, kterým jde hlad, Světozor (1935)

K komínů nestoupá dým

AUDIO (DĚLKA 3:26)

„Severní Čechy! Krušné Hory, Českosaské Švýcarsy, Krkonoše – kolik přírodních krás skýtají tato jména, jež byla a jsou pevnou přirozenou hradbou České země. Průměrný Čech znal až dosud severní oblasti své země jenom z turistických nebo lyžařských partií. Méně bylo těch, kdož znali severní Čechy po stránce hospodářské jako nejbohatší průmyslovou oblast nejen Čech, ale i celé střední Evropy. Byly – žel bohu! Tak tomu bylo až do roku 1930, kdy bylo Československo zachváčeno světovou hospodářskou krizí, jež se u nás projevila asi o rok později, ale zato drtivěji než v západních průmyslových státech. Teprve lavinovitě vítězství protidemokratické, a státu ne právě přátelské Sudetoněmecké fronty Konráda Henleina, objevilo české veřejnosti nahou a krutou pravdu této oblasti. Tak krutou, že byla výstižně nazvána ‚průmyslovým hřbitovem‘.“ ...

Německé obyvatelstvo zničené hospodářskou krizí, stalo se hromadně lacinou kořistí skryté ideologie hákového kříže. Ideologie, importované k nám přes nedaleké hranice Třetí říše. ...

Bída severočeského obyvatelstva je zoufalá a lidé hromadně propadají duševní depresi, beznadějnosti a tíživé, tupé bezvýchodnosti. Neboť bída zničí člověka od základu.“ ...

„V severočeské oblasti jest nezaměstnanost daleko horší než v oblastech českých. ... jsou místa, kde je nezaměstnaností postiženo až 70 % dělnictva.“

„Životní úroveň nezaměstnaných je strašlivá. Veliká většina jich žije z tak zvané ‚Czech-Karty‘, tj. z vyživovací pomocné akce, založené býv. ministrem sociální péče Drem Czechem.“ ...

„Exekuce, exekuční dražby a nucené prodeje jsou každodenním zjevem. Jejich bezohledné provádění velmi pobuřuje obyvatelstvo sociálně úplně zničené.“ ...

„Podvýživa dětí je všeobecným zjevem. Tuberkulóza má žně.“ ...

„Průmyslový hřbitov jest jediný dojem, který si odnáší návštěvník těchto krásných, kdysi tak bohatých a nyní tolik smutných krajů. Přestaly dýmat komíny Liebigova koncernu, zastavily se stavy textilních továren libereckých, vyhasly pece jabloneckých skláren. Všech šest textilních továren v krásném údolí u Prosečné stojí hluše a tupě.“ ...

Zamyslete se

Z komínů nestoupá dým

1. Co si myslíte, že bylo příčinou, že měla hospodářská krize v oblasti severních Čech horší dopad než v jiných částech republiky?
2. Proč mohli být/byli obyvatelé žijící v oblastech s horší ekonomickou situací náchylnější přiklonit se k extremistickým ideologiím?

Konec hodiny

Z komínů nestoupá dým

Test

Líbila se ti hodina?

Test

Z komínů nestoupá dým

1. Kdo byl v době velké hospodářské krize prezidentem Československa?
2. Tehdejší rozšířené plicní onemocnění, jehož příznakem je chrlení krve, se nazývá?
3. Terciární hospodářský sektor (služby) zasažený krizí, specializující se na přepravu zboží a lidí.
4. Jméno politického lídra strany Sudetoněmecké fronty.
5. Lidé, kteří jsou bez práce.
6. Shromažďování dobrovolných peněžitých nebo materiálních prostředků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro humanitární nebo charitativní účel. (mn. číslo)

1.

TAJENKA
↓

2.

3.

4.

5.

6.

1. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. roč. 32, č. 3. str. 54. Datum vydání 22. 10. 1931.
2. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem : časopis pro zábavu i poučení. str. 496. Datum vydání 18.07.1935.
3. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení.roč. 5, č. 1. str. 5. Datum vydání 2.01.1936.
4. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. roč. 32. str. 458.
5. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení.
6. Továrna Lomnice nad Popelkou. Zdroj: www.lomnickastezska.cz. Online: <https://lomnickastezska.cz/deset-zastaveni/9-zivnosti-a-prumysl/>
7. Článek Kraj, kterým jde hlad. Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. roč. 35, čís. 42. str. 706. (17. 10. 1935)

Video

1. Video: Kawana trio, Library of Congress, Motion Picture, Broadcasting, and Recorded Sound Division, <https://www.loc.gov/item/96520998/>.
2. Foto: Josefina Bakerová. Wikipedia Roaring Twenties.
3. Foto: Young woman tuning a radio, Library of Congress, <https://www.loc.gov/pictures/item/93508126/>.
4. Foto: Side view of a Ford sedan with four passengers and a woman getting in on the driver's side, Library of Congress, <https://www.loc.gov/pictures/item/95500789/>.
5. Foto: Wall street. Wikipedia Wall Street Crash of 1929.
6. Foto: Brooklyn Daily Eagle front page on Black Thursday. <https://www.theguardian.com/society/2017/mar/04/crash-1929-wall-street-what-the-greatdepression-reveals-about-our-future>.
7. Foto: American union bank. Wikipedia Great Depression.
8. Foto: Protestující děti. Insider. Zdroj: <https://www.insider.com/great-depression-photos-of-america-unemployment-2020-5#children-were-adverselyaffected-as-well-an-estimated-200000-vagrant-children-wandered-the-streets-of-america-due-to-the-break-up-and-collapse-of-their-families-17>.
9. as-well-an-estimated-200000-vagrant-children-wandered-the-streets-of-america-due-to-the-break-up-and-collapse-of-their-families-17.
10. Minnesota Historical Society/CORBIS/Corbis via Getty Images.
11. Foto: Nezaměstnaní. Insider. Zdroj: <https://www.insider.com/great-depression-photos-of-america-unemployment-2020-5#children-were-adverselyaffected-as-well-an-estimated-200000-vagrant-children-wandered-the-streets-of-america-due-to-the-break-up-and-collapse-of-their-families-17>.
12. as-well-an-estimated-200000-vagrant-children-wandered-the-streets-of-america-due-to-the-break-up-and-collapse-of-their-families-17.
13. Rolls Press/Popperfoto via Getty Images/Getty Images.
14. Foto: Protestující Američané. Česká televize. Zdroj: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2573557-neni-krize-jako-krize-velka-deprese-30-letprinesla-masovou-chudobu-a-migraci-lide>.
15. masovou-chudobu-a-migraci-lide.
16. ČTK/Sueddeutsche Zeitung Photo.
17. Video: Masaryk. Hledání ztraceného času. Ještě Masaryk. Rok výroby 2000.
18. Video: Vlak. Hledání ztraceného času. 3x ze Škodovky (3). Rok výroby 2004.
19. Foto: Sklo. Eva. Časopis moderní ženy. Praha: Melantrich, 1929, str. 5. Datum vydání 01. 05. 1929.
20. Foto: Boty. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. Praha: J. Otto, 1933, str. 33. Datum vydání 18. 07. 1935.
21. Foto: Látky. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. Praha: J. Otto, 1926, str. 210. Datum vydání 11. 02. 1926.
22. Hudba: Scott Holmes. Epic Cinematic. CC BY-NC 4.0. Stažené z: Free Music Archive.